

ΕΙΔΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Λογοτεχνικά κείμενα		Μη λογοτεχνικά κείμενα	
Παραμύθι	Ποίημα	Άρθρο	Αφίσα
μύθος	νανούρισμα	ρεπορτάζ	πρόσκληση
θρύλος	τραγούδι	επιστολή	ανακοίνωση
διήγημα	χαϊκού (είδος ποιήματος)	διαφήμιση	αίτηση
νουβέλα	λίμερικ	ομιλία	κατάλογος
μυθιστόρημα	(είδος ποιήματος)	μικρή αγγελία	ευρετήριο
αίνιγμα	θεατρικό έργο κ.ά.	ημερολόγιο	δελτίο καιρού
παροιμία		σημείωση	παρουσίαση
		πινακίδα	πανό
		χάρτης	συνταγή κ.ά.
			

A) ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η επιστολή είναι το γράμμα.

Έχει **δύο** μορφές: **α) Φιλική** και **β) Επίσημη**

Αν και η φιλική επιστολή πλέον ως είδος έχει εκλείψει, αφού έχει αντικατασταθεί με την ηλεκτρονική (e-mail) ας δούμε τα μέρη και τα χαρακτηριστικά της.

Φιλική επιστολή:

Χρήση **β' ενικού προσώπου**

Ύφος: **άμεσο, ζωντανό, οικείο.**

Παράδειγμα φιλικής επιστολής

Τόπος και ημερομηνία:
Θεσσαλονίκη, 4/10/2024

A. Προσφώνηση:

Αγαπημένε μου φίλε/η
Καλέ μου φίλε/η

B. Πρόλογος:

Ξέρω πως έχω πολύ καιρό να σου γράψω.

Θυμάσαι που σου είχα αναφέρει ότι...

Θεωρώ λοιπόν υποχρέωσή μου να σε ενημερώσω για τις εξελίξεις...

Τελικά καταφέραμε να...

Επιτέλους έχω την ευκαιρία να σου πω τα νέα μου.

Πότε πέρασε τόσοσ καιρός από την τελευταία φορά που τα είπαμε ούτε που το κατάλαβα.

Με μεγάλη αγωνία/χαρά/ περηφάνια θα ήθελα να σου ανακοινώσω πως τελικά...

Γ. Κύριο μέρος:

επιχειρήματα,
δραστηριότητες,
συναισθήματα,
όλα σε β' ενικό πρόσωπο,
ύφος: άμεσο, ζωντανό, οικείο.

Ενδεικτικά μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί φράσεις όπως:
Αρχικά, θα ήθελα να σου αναφέρω...
Από τις πρώτες μέρες κιόλας κατάλαβα πως...
Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και μάλιστα
ευχάριστη/δυσάρεστη...
Συνειδητοποίησα πως θεωρούν ότι...
Δεν σου κρύβω πως...
Άραγε θα τα καταφέρουμε να...
Πολλές σκέψεις με προβληματίζουν...

Δ. Επίλογος:

Σκέψεις και συμπεράσματα για το θέμα, κλείσιμο της
επιστολής.
Εδώ όμως πρέπει να κλείσω το γράμμα μου, γιατί...
Γράψε μου και συ τις εντυπώσεις σου από...
Θα περιμένω με ανυπομονησία...
Γράψε μου μόλις μπορέσεις.

Ε. Αποφώνηση:

Με αγάπη,
Σε φιλώ,
Ο/Η φίλος/η σου,

Επίσημη επιστολή:

Ύφος: επίσημο, διακριτικό

Τόπος και ημερομηνία:

A. Προσφώνηση

Αξιότιμε/η κύριε/α καθηγητά/τρια, διευθυντά/τρια κλπ.

Κύριε/α,

Αγαπητέ/ή κύριε/α,

B. Πρόλογος:

Δήλωση ταυτότητας αποστολέα, ανακοίνωση του σκοπού σύνταξης της επιστολής

Ονομάζομαι.... και είμαι μαθητής της Α΄ - Β΄ - Γ΄ Λυκείου.
Κατοικώ...

Παίρνοντας αφορμή από την εκπομπή σας/από το άρθρο σας...
(Αυτό λέγεται **αφόρμηση**)

Σας αποστέλλω αυτή την επιστολή, **για να σας παρουσιάσω τις απόψεις μου σχετικά με το θέμα...**

Δεν σας κρύβω ότι και η δική σας γνώμη πάνω στο θέμα θα ήταν διαφωτιστική και θα με βοηθούσε να διαμορφώσω μια ολοκληρωμένη εικόνα για...

Γ. Κύριο μέρος: προβληματισμοί, παρουσίαση προβλημάτων, περιγραφή συναισθημάτων, τρόποι αντιμετώπισης ενός προβλήματος κλπ.

Ενδεικτικά μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί φράσεις όπως:

Αρχικά, κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ στο...

λόγω της γνώσης μου για...

Από τις πρώτες μέρες κιόλας κατάλαβα πως...

Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και μάλιστα ευχάριστη/δυσάρεστη...

Συνειδητοποίησα πως θεωρούν ότι...

Δεν σας κρύβω πως...

Πιστεύω λοιπόν πως...

Λαμβάνοντας κανείς υπόψη [τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες...]

Το ουσιαστικό πρόβλημα έγκειται ωστόσο...

Δ. Επίλογος: ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα

Κλείνοντας την επιστολή μου θα ήθελα να τονίσω την ευθύνη που βαρύνει όλους και ιδιαίτερα εσας που έχετε τη δύναμη να παίρνετε αποφάσεις και να τις υλοποιείτε.

Ελπίζω λοιπόν πως δεν θα αδιαφορήσετε για το πρόβλημα και θα δραστηριοποιηθείτε προκειμένου...

Ε. Αποφώνηση:

Με εκτίμηση,

Με τιμή,

Ονοματεπώνυμο, ιδιότητα

Extra tip!

Χρησιμοποιούμε σχεδόν όλα τα **γραμματικά πρόσωπα, ανάλογα** με την **περίσταση**:

Θα ήθελα να αναφέρω... = α' ενικό

Αναρωτιέται κανείς πώς είναι δυνατόν... = γ' ενικό

Μπορούμε άραγε να... = α' πληθυντικό

Σκεφτείτε όμως... = β' πληθυντικό

Όλοι διερωτώνται σήμερα ... = γ' πληθυντικό

Προσπαθούμε να διατηρήσουμε **άμεσο** και **ζωντανό ύφος**, **χωρίς** να χάνει όμως τη **σοβαρότητά** του ή να γίνεται πολύ **προσωπικό**.

B. ΟΜΙΛΙΑ-ΕΙΣΗΓΗΣΗ Ή ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τι είναι η ομιλία;	Πρόκειται για προσχεδιασμένο λόγο, δηλαδή ένα μεικτό είδος λόγου που κινείται ανάμεσα στον προφορικό και τον γραπτό λόγο. Η διαφορά της ομιλίας από τον προφορικό λόγο είναι ότι ο προφορικός λόγος είναι αυθόρμητος και απροσχεδιάστος , ενώ η ομιλία οργανώνεται και προσχεδιάζεται .
Τι είναι η εισήγηση;	Η εισήγηση, ενώ έχει κοινά χαρακτηριστικά με την ομιλία, διαφέρει από αυτήν ως προς το ακροατήριο . Ενώ οι ομιλίες εκφωνούνται σε ποικίλες κοινωνικές, πολιτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι εισηγήσεις εκφωνούνται σε συνέδρια (επιστημόνων, πολιτικών, επαγγελματιών κ.λπ.). Ακροατήριο: τα μέλη του συλλογικού οργάνου, τα οποία διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με το θέμα.
Ιδιότητα ομιλητή	Συνήθως ο μαθητής υποδύεται κάποιον ρόλο, αφού συμμετέχει ως προσκεκλημένος να συμμετέχει σε κάποια εκδήλωση π.χ. • Ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου • Ως μέλος της Βουλής των εφήβων • Ως άτομο της τοπικής κοινωνίας • Ως αντιπρόσωπος της Ελληνικής νεολαίας • Ως μέλος κάποιας οργάνωσης
Εκδηλώσεις και ακροατήριο	Τέτοιες περιστάσεις μπορεί να είναι: • συναντήσεις σχολείων ακροατήριο: εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλοι καλεσμένοι

- **ομιλία** στη Βουλή των εφήβων

ακροατήριο: μαθητές, εκπαιδευτικοί, μέλη της βουλής ή άλλα πολιτικά πρόσωπα.

- **ομιλία** σε διακρατικό ή διεθνές συλλογικό όργανο (π.χ. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο.Η.Ε. κ.λπ.)

ακροατήριο: μέλη των οργανισμών

- **ομιλία** σε εκδήλωση του **Δήμου** ή του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου ή κάποιου συλλογικού οργάνου (π.χ. εξωραϊστικός ή εκπολιτιστικός ή αθλητικός σύλλογος κ.λπ.)

ακροατήριο: **ετερόκλητο** (δημότες, δήμαρχος, εκπρόσωποι φορέων, μαθητές, παιδιά κλπ.)

Είδη προσφωνήσεων:

Επικοινωνιακή περίσταση	Τύπος προσφώνησης
Συνέδριο	Αξιότιμοι συνάδελφοι, Κυρίες και κύριοι
Ημερίδα	Ανάλογη με το ακροατήριο
Εκδήλωση του σχολείου	Αξιότιμε κ. Διευθυντά/τρια, Αγαπητοί καθηγητές, Κυρίες και κύριοι, Αγαπητοί συμμαθητές/τριες.
Εκδήλωση του Δήμου	Αξιότιμε κ. Δήμαρχε, κυρίες και κύριοι δημοτικοί σύμβουλοι, αγαπητοί συμπολίτες.
Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων	Αξιότιμε κ. πρόεδρε του συλλόγου αγαπητοί καθηγητές, κυρίες και κύριοι.
Πολιτιστικός επιστημονικός φορέας	ή Αξιότιμε κ. πρόεδρε, Σεβαστά μέλη του συλλόγου, Κυρίες και κύριοι.
Βουλή των Εφήβων	Κύριες πρόεδρε της Βουλής των Εφήβων, Αγαπητοί συνάδελφοι/ή συμμαθητές.
Γενική συνέλευση του ΟΗΕ	Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι.
Μαθητική συνέλευση	Αγαπητοί συμμαθητές.

ΟΜΙΛΙΑ

Α. Προσφώνηση

Αγαπητοί συμμαθητές, γονείς,

Αξιότιμοι κύριοι,

Κυρίες και κύριοι...

Β. Πρόλογος: αναφέρουμε την **ιδιότητα**, το **θέμα**, και το **σκοπό** της ομιλίας μας.

Γ. Κύριο μέρος: αναπτύσσεται η **κύρια ιδέα**.

Η **γλώσσα**, το **ύφος**, οι **τρόποι πειθούς** εξαρτώνται από το ακροατήριο στο οποίο απευθυνόμαστε.

Χρησιμοποιούμε **σχεδόν όλα** τα **γραμματικά πρόσωπα**, ανάλογα με την περίπτωση:

Θα ήθελα να αναφέρω...

α' ενικό

Αναρωτιέται κανείς πώς είναι δυνατόν...

γ' ενικό

Μπορούμε άραγε να...

α' πληθυντικό

Σκεφτείτε όμως...

β' πληθυντικό

Όλοι διερωτώνται σήμερα ...

γ' πληθυντικό

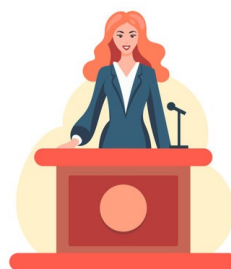
Προσπαθούμε να διατηρήσουμε **άμεσο** και **ζωντανό** ύφος, χωρίς να χάνει όμως τη σοβαρότητά του ή να γίνεται πολύ προσωπικό

Δ. Αποφώνηση:

Ευχαριστώ για την προσοχή σας,

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε,

Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας,

Γ. ΑΡΘΡΟ

Είναι **δημοσίευμα** σε **εφημερίδα** ή **περιοδικό** που πραγματεύεται ένα **ειδικό, επίκαιρο** θέμα **γενικού ενδιαφέροντος**.

Χαρακτηριστικά

- α. Έχει επικαιρικό χαρακτήρα, ξεκινάει δηλαδή πάντα από ένα **επίκαιρο** γεγονός το οποίο σχολιάζει ή και ερμηνεύει.
- β. Καλύπτει θέματα **γενικού ενδιαφέροντος**.
- γ. Συντάσσεται από δημοσιογράφους και συνεργάτες της εφημερίδας.
- δ. Κινείται στο χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας ή και της επιστήμης και απέχει από τη λογοτεχνία.
- ε. **Στόχος** του είναι η **πληροφόρηση, ενημέρωση** του δέκτη για την τρέχουσα επικαιρότητα.
- στ. Επικρατεί η **αναφορική λειτουργία** της γλώσσας.
- ζ. Συνήθως το ύφος είναι **αντικειμενικό** και **ουδέτερο** και απουσιάζει ο **προσωπικός** και **οικείος** τόνος.
- η. Είναι συνήθως **συντομότερο** από ένα **δοκίμιο**.
- θ. Το άρθρο έχει **τίτλο**.

Μην το ξεχνάς!

Δομή

Η τυπική δομή άρθρου έχει ως εξής:

1. **Πρόλογος:** Εκτίθεται το θέμα ή η προβληματική του.
2. **Κύριο μέρος:** Παράθεση επαρκούς αποδεικτικού υλικού για: διασαφήνιση της κυρίαρχης ιδέας
τεκμηρίωση της θέσης-ισχυρισμού που διατυπώθηκε στην εισαγωγική παράγραφο ανασκευή θέσης.
3. **Επίλογος:** Συμπυκνωμένη θεώρηση των θέσεων του κύριου θέματος.

Κατηγορίες

1. **Δημοσιογραφικό άρθρο** = πραγματεύεται θέματα γενικού ενδιαφέροντος και απευθύνεται στο ευρύ κοινό. Διακρίνεται σε ειδησεογραφικό (=μεταδίδει μια είδηση) και σε αυτό που σχολιάζει ένα γεγονός της επικαιρότητας
2. **Επιστημονικό άρθρο** = δημοσιεύεται σε επιστημονικά περιοδικά έχει θέμα ειδικού ενδιαφέροντος (απευθύνεται σε ειδήμονες) και αποτελεί είδος του επιστημονικού λόγου
3. **Επιφυλλίδα**= γραμματειακό είδος που συγγενεύει με το αποδεικτικό (σπανιότερα το στοχαστικό) δοκίμιο. Είναι σύντομο άρθρο χωρίς ειδησεογραφικό περιεχόμενο. Αναφέρεται σε διάφορα θέματα και γράφεται από πρόσωπο ειδικό στο θέμα.

Η επιλογή των λέξεων:

- Χρησιμοποιείτε λέξεις **απλές** και **σαφείς**
- Χρησιμοποιείτε τεχνικούς και επιστημονικούς όρους μόνο αν τους καταλαβαίνετε και όχι πολλούς στην ίδια πρόταση.
- Αποφύγετε τη χρήση πολλών αριθμών. Προτιμάτε τα ποσοστά αντί για τους απόλυτους αριθμούς. Όταν είναι δυνατόν μετατρέψτε τους αριθμούς σε «εικόνες».

Γράφετε σύντομες προτάσεις: 20 λέξεις είναι αρκετές.

Για να γράψετε με συντομία:

- ✓ αποφύγετε τις επαναλήψεις και παραλείψτε τα επιρρήματα και τα επίθετα που δεν είναι απαραίτητα
- ✓ αναφέρετε μια μόνο πληροφορία σε κάθε πρόταση
- ✓ γράψτε εναλλάξ μεγάλες και μικρές προτάσεις. Αυτό θα δώσει ρυθμό στο κείμενό σας
- ✓ το ύφος πρέπει να είναι ζωντανό και άμεσο. Χρησιμοποιήστε τον Ενεστώτα, κάνετε εύστοχο χιούμορ, μιλάτε αυθεντικά. Ο τόνος δεν πρέπει να είναι προσωπικός και οικείος αλλά προσεγγμένος και σοβαρός.

Ο τίτλος: Είναι απαραίτητος και πρέπει να τραβά την προσοχή του αναγνώστη. Πρέπει να είναι σύντομος, πρωτότυπος. Μπορεί να είναι αστείος, παράξενος ή να αποκαλύπτει απλά το κύριο θέμα του άρθρου.

Βάλτε τον **τίτλο** αφού τελειώσετε το άρθρο σας.

